

Stemadvies

Eijffinger, S.C.W.

Published in:
Brabants Dagblad

Document version:
Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:
2005

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):
Eijffinger, S. C. W. (2005). Stemadvies. *Brabants Dagblad*, 17-17.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright, please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

De Europese Grondwet of chaos?

Over een maand luidt het uur van de waarheid voor het 'Verdrag tot vaststelling van een Grondwet voor Europa', vaak aangeduid als de Europese Grondwet. Dit verdrag wordt pas formeel van kracht als alle 25 lidstaten van de Europese Unie (EU) ermee hebben ingestemd. Op 29 mei houdt Frankrijk haar referendum over de Europese Grondwet. Drie dagen later, op 1 juni, zal de Nederlandse volksraadpleging plaatsvinden. Volgens de laatste peilingen zal waarschijnlijk meer dan de helft van de Nederlanders tegen de Grondwet stemmen. Het gaat er dus ook bij ons om spannen. In Frankrijk lijkt zich een duidelijke meerderheid tegen de Grondwet keren, ondanks de verwoede inspanningen van president Chirac om zijn landgenoten te overtuigen vóór te stemmen. Als de Fransen inderdaad nee zeggen, dan is de Grondwet voorlopig van de baan. Ruim twee jaar vergaderen binnen de Europese Conventie en de Intergouvernementele Conferentie is dan min of meer voor niets geweest. Het ligt evenmin voor de hand dat er, na nieuwe onderhandelingen en enige concessies, bij een nieuw referendum alsnog een Frans 'ja' uit komt rollen. Bij de Fransen gaat het immers om een diep maar onbestemd gevoel van onvrede. Het Franse onbehagen heeft niets van doen met de Grondwet zelf, maar veeleer met een diepgewortelde afkeer van de Brusselse bureaucratie en regelgeving. Jarenlang hebben Europese politici nagelaten om een publiek debat over Europa te voeren. Men vond het wel best dat de Europese burger alle besluiten uit Brussel zo gelaten over zich heen liet komen. Dat was wel gemakkelijk zo, dan hoefde men deze besluiten thuis niet te verantwoorden. Voor deze lakse houding van de politici wordt nu wellicht een hoge prijs betaald in de vorm van een afwijzing van de Europese Grondwet. Deze is opgesteld omdat de bestaande EU-verdragen niet meer voldoen, na de toetreding van tien nieuwe lidstaten een jaar geleden. De Grondwet maakt de Europese besluitvorming juist een stuk efficiënter en transparanter. Veel burgers denken echter dat deze een voorbode is van een Europese superstaat. De politici lijken niet bij machte om deze negatieve beeldvorming bij te stellen. Indien de Grondwet wordt verworpen, dan blijven de huidige verdragen van kracht. De EU zal dan blijven opereren op basis van het weinig transparante en onnodig ingewikkelde Verdrag van Nice uit december 2000. Dat betekent dus niet onmiddellijk een volstreekte chaos, zoals sommige economen en politici willen doen geloven. De chef-econoom van de Deutsche Bank, Norbert Walter, waarschuwde onlangs zelfs voor valutacrisis in de nieuwe lidstaten. Dat is natuurlijk volstreekte onzin, omdat de financiële markten de kans op een verwerping van de Grondwet al lang ingeprijsd hebben. De stabiliteit van de valuta's van de nieuwe lidstaten wordt daarentegen veeleer bepaald door het gevoerde budgettaire en monetaire beleid in deze landen. Wat de verantwoordelijke politici wel verweten kan worden is dat zij geen duidelijk noodscenario achter de hand hebben voor het geval dat de Grondwet het niet mocht halen in Frankrijk. Als noodscenario kan gedacht worden aan een 'Nice-plus'-oplossing, waarbij het Verdrag van Nice wordt aangevuld met belangrijke elementen die nu in de Europese Grondwet staan. Zulke elementen kunnen zijn: een vaste voorzitter voor de Europese Raad van regeringsleiders, een kleinere en gestroomlijnde Europese Commissie, een Europese minister van Buitenlandse Zaken en meer bevoegdheden voor het Europese Parlement. Als de Grondwet door tachtig procent van de lidstaten wordt bekrachtigd en door één of meer lidstaten wordt afgewezen, dan 'bespreekt de Europese Raad (van regeringsleiders) de kwestie'. Dat zal het Europese integratieproces weer op de bekende processie van

Echternach doen lijken: vijf stappen vooruit en vervolgens drie stappen achteruit. Mijn stemadvies is daarom: zeg ja tegen de Europese Grondwet!

Sylvester Eijffinger is hoogleraar Financiële Economie aan de Universiteit van Tilburg.